

KLIMATOMSTÄLLNINGEN LÖSER VI TILLSAMMANS

Klimatpolitiskt program – Vänsterpartiet Västerås

Inledning

Klimatförändringen innebär en allvarlig och akut utmaning. Den innebär också en historiskt unik möjlighet att bygga ett bättre och mer hållbart samhälle. Omställningen behöver ske omgående och alla politiska beslut behöver ta hänsyn till den akuta kris som vi befinner oss i. Detta är viktigt eftersom många lösningar kan och bör börja lokalt. Det ger oss också möjlighet att förbättra både miljö och vår stad som helhet.

Allt för länge har politiken i Västerås varit för inriktad på att marknaden ska lösa alla problem. Område efter område har underställts privata företagsintressen. Men marknaden kommer alltid att prioritera kortsiktig vinstmaximering framför långsiktig hållbarhet. Inte heller kan vi som enskilda individer ensamma lösa klimatkrisen. En enskild person kan inte bygga nya cykelbanor eller energieffektivisera sin hyreslägenhet. Men vi kan göra det tillsammans.

Därför måste politiken ta ansvar. Det kan den göra genom att inriktas på klimatsmarta investeringar och att bygga hållbara strukturer, där det är enkelt att vara utsläppsnål och olönsamt att elda fossila bränslen. Genom många små och stora förbättringar kan kommunen skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle.

När vi ställer om för klimatet ska vi göra det jämlikt. Vänsterpartiet är det enda parti som kopplar miljöfrågorna till fördelningsspolitik. För oss är det självklart att ansvaret för arbetet med miljön ligger hos det allmänna. Det är så vi kan säkerställa att omställningen görs på ett rättvist sätt för att inte belasta de av oss med minst resurser.

Klimatomställningen kommer att kräva stora förändringar på alla nivåer i samhället och det är politikens ansvar att underlätta för individerna att göra bra miljöval. Vi ser oss som en del i en gräsrotsrörelse som kräver klimatomställning på rättvis grund.

Agera tillsammans

När vi gör saker tillsammans kan människor få det bättre samtidigt som vi minskar onödig konsumtion. Det tydligaste exemplet på detta är kollektivtrafiken. En väl utbyggd kollektivtrafik minskar behovet av privata bilar och gynnar de av oss som redan åker mest buss – kvinnor, ungdomar och låginkomsttagare. Vänsterpartiet vill se tätare turer på de linjer som finns, men också fler direktlinjer mellan bostadsområden och företagsområden samt fler linjer på landsbygden.

På sikt vill vi se avgiftsfri kollektivtrafik och på vägen dit vill vi redan kommande mandatperiod stegvis sänka priset, återinföra 40-resors kortet och låta pensionärer och skolungdomar åka gratis. Det ska inte vara dyrare att åka färdtjänst än att ta bussen som det är idag. Vi vill därför sänka och harmonisera färdtjänsttaxan till de priser som gäller i kollektivtrafiken. Vi ska främja ej vinstdrivna bilpooler.

Det finns också många andra exempel på hur vi gemensamt kan underlätta både för människor i allmänhet och förbättra miljön. Vänsterpartiet vill placera ut vattenposter runt om i kommunen. Om man kan fylla på sin vattenflaska på fler ställen kan människor släcka törsten samtidigt som behovet av engångsflaskor i plast minskar.

Vissa saker behöver vi bara ibland, och då är det inte hållbart eller ekonomiskt att vi alla behöver köpa våra egna. Vänsterpartiet vill se fler möjligheter som fritidsbanken och kulturbanken som är bra verksamheter som gör att saker kan återanvändas fler gånger och göras tillgängliga till fler. Vi vill även se att liknande verksamheter skapas för till exempel verktyg, odling, lagning och hantverk. Då kan de som bor i ett område låna dessa saker när de behövs som mest, så att det inte blir en oväntad extra kostnad som kan belasta ens vardagliga ekonomi likväl som miljön runt omkring oss.

Bäckby C

Kommunens ansvar

Kommunen är en stor aktör med många anställda, som genom sina beslut och upphandlingar kan göra stor skillnad för klimatet. Styrningen och uppföljningen i kommunen ska bli tydligare genom en särskild klimatbudget. Alla beslut ska på ett tydligt sätt analyseras utifrån ett klimatperspektiv.

Västerås Stad ska vara en kommun och arbetsgivare som aktivt jobbar för minskade utsläpp från sin egen organisation. Det ger en möjlighet att utmana näringsliv och närliggande aktörer att få kontroll över vilken påverkan deras egen verksamhet har på klimatet. Det är enklare att leda vägen när man inte har aktieägares vinstintressen att ta hänsyn till. Västerås Stad ska också bidra på det sätt man kan för att skapa förutsättningar för alla medborgare att göra klimatsmarta val.

En avgörande faktor för att Västerås ska uppnå sina klimatmål är ett minskat användande av ohållbara transporter. Resor i tjänsten ska ske genom tåg, digitala möten uppmuntras och flyg skall endast godkännas i undantagsfall.

Klimatkrisen innebär att Västerås Stad kommer behöva göra stora investeringar, men det ger oss också möjlighet att förbättra sådant som inte fungerar idag. När vi gör nödvändiga energieffektiviseringar av skolor kan vi samtidigt passa på att förbättra inomhusmiljön. Sätta upp fler solpaneler på lämpliga kommunala fastigheter. Renoveringar ska ske klimatsmart genom klimateffektiva val av bygg- och anläggningsmaterial och energieffektivisering.

Kommunen ska vid upphandling ställa hårda miljökrav. Västerås stad ska genom sina inköp till skolrestauranger och andra kommunala storkök öka efterfrågan på ekologiskt odlad, vegetarisk och närproducerad mat. För att minska matsvinnet vill vi göra det möjligt att köpa hem matlådor med överbliven mat från skol- och förskolekök.

Det är även viktigt att inte stödja fossilindustrin, då varje krona dit leder till ökade utsläpp. Västerås behöver upprätta en plan för hållbara inköp, så att de som sköter detta inom kommunens verksamheter får stöd och riktlinjer. Exempelvis vid upphandling av logistiktjänster, livsmedel eller energi. Kommunen ska tillse att finns tillräckligt med laddstolpar när antalet elbilar ökar. Maskiner, verktyg (t ex lövblåsar) och fordon i den kommunala verksamheten ska vara eldrivna så långt det är möjligt. Kommunen ska heller inte äga andelar av bolag i fossilindustrin.

Västerås Stads arbete för att minska spridningen av mikroplaster ska fortsätta. Giftiga kemikalier ska inte användas i kommunens verksamheter, särskilt fokus ska vara miljöer där barn ofta vistas.

Samhällsbyggnad

Vi behöver bygga ett samhälle som gör det enkelt och självklart att göra miljösmarta val i vår vardag. I ett miljömedvetet samhälle gör vi val som gynnar miljön samtidigt som de är bra för oss.

Ett miljömedvetet samhälle är byggt med närhet som målsättning. När vi bor närmare varandra och mer service finns nära där vi bor minskar behovet att resa med bil. Våra lokala centrum behöver stärkas och investeras i så att de är inbjudande och har bred kapacitet att fylla vardagens behov. Genom detta arbete kan vi bli en stad där bilen inte är ett måste för att leva ett bekvämt liv.

Vänsterpartiet vill istället se våra cykelleder väl underhållna och utvecklade så att vi stolta kan kalla oss för cykelstaden. Våra cykelleder ska vara väl belysta, enkla att navigera och vi vill även bygga servicestationer för cyklar där reparationer och underhåll blir enkla och ekonomiska. Vi vill också införa snabbspår, där cykeln inte behöver konkurrera med gångtrafik och biltrafik på samma väg.

Utvecklingen av ett miljösmart samhälle leder oss även till ett människovänligt samhälle. Forskningen är tydlig; de som bor i områden med en stark lokal gemenskap och med enkel tillgänglighet till det nödvändigaste, de mår bättre.

Samtidigt som vi vill bygga staden tätare, tycker vi att det är viktigt att bevara och tillgängliggöra de gröna ytor vi har runt om i vår stad. För att lyckas med båda dessa saker måste vi bygga smartare, till exempel kvarter med innergårdar, och genom att komplettera där det en gång redan har byggts.

Fastigheter är en stor del i den påverkan vi har på miljön. Vänsterpartiet vill ställa höga krav på nybyggnation för att vi ska kunna bo i och omkring fastigheter som inte slösar på energi.

Även befintliga fastigheter kan ses över och utvecklas för att bättre kunna existera i symbios med miljön. Vi vill se fler hus med hållbara material, solpaneler, gröna tak och andra klimatsmarta lösningar. Vi vill även se fler gröna ytor i anknytning till våra fastigheter. Vi vill också verka för sammanhängande gröna korridorer för att gynna den biologiska mångfalden

Vänsterpartiet har sedan länge uppfattningen att det är dags att lägga ner Västerås Flygplats. Bolaget har i många år krävt årliga ägartillskott och för oss är det orimligt att kommunen ska fortsätta skjuta till pengar till en miljöfarlig verksamhet som dessutom i väldigt liten omfattning nyttjas av Västeråsare.

Energi

Västerås ska ha en stabil elförsörjning, effektiva transporter och trygg uppvärmning. Allt detta ska komma från energikällor som inte påverkar klimatet och har ett minimalt förbrukande av jordens resurser. Genom att sluta bygga för en fossil ekonomi och minimera CO2 utsläpp tar vi inte bara ansvar i världen, vi bygger också en mer attraktiv stad att leva i.

En viktig del i detta arbete är kommunens energibolag Mälarenergi. Det är avgörande att Mälarenergi behålls i kommunal ägo, så att vi politiskt kan se till att vi investerar i förnybar energi, effektiv energianvändning och avveckling av fossila energisystem. Solceller kan med fördel installeras både i kommunal och privat regi, där företag och boende i fastigheter med solceller får ta del i minskade kostnader för el och uppvärmning.

Fokus behöver också ligga på energihushållning. Vilka energikällor vi än använder så förbrukar de jordens resurser och/eller påverkar miljön. Högre krav ska ställas på kommunala fastigheter, privata bostäder och företag på sänkt energiförbrukning.

Sopor ska källsorteras i ökad utsträckning istället för att förbrännas. Sopförbränning ser vi som ett steg på vägen mot betydligt miljövänligare alternativ.

Vår unika miljö

Hotet mot den biologiska mångfalden är akut, utan kraftiga åtgärder riskerar många djurarter att dö ut. Som kommun har vi stora möjligheter att använda vår gemensamt ägda mark till att främja en biologisk mångfald.

Skogs- och jordbruket är idag inte hållbart och bidrar starkt till minskad biologisk mångfald. Som markägare, tillsynsmyndighet och informatör ska Västerås kommun gå före och hitta vägar för att förena levande skogar med ett mer hållbart skogs- och jordbruk.

Därför ska Västerås kommun medverka till att återställa våtmarker, bygga faunapassager och förbättra och säkra andra biotoper som gynnar ett rikt djurliv. Kommunen ska också stödja och uppmuntra lokal ekologisk produktion, inlagring av kol, ökad variation av grödor och värna odlingsmark. Inga nya bostads- eller industriområden på jordbruksmark ska tillåtas.

Röjning och avverkning i kommunens skogar och friluftsområden ska vara hyggesfritt, utföras med minimala skador på markskikt och kvarvarande flora samt görs på ett sätt som ger gynnsamma förutsättningar för insekter, fåglar och kräldjur. Hänsyn ska tas till miljö och djurlivet vid infrastrukturplanering, exploatering och bostadsbyggande. Kommunen bör också arbeta för ökad mark för rekreation och friluftsliv i förhållande till antal boende och mer ängsmark. Inga projekt i kommunen får riskera försämrat läge för rödlistade arter.

Invånarnas tillgång till rent dricksvatten ska säkras i framtiden. Dagvattnet ska omhändertas och förorenat vatten ska renas. Vattenkvaliteten i Mälaren, mindre sjöar och vattendrag ska förbättras och avloppsslammet ska bli renare.

Avslutning

I detta program har vi diskuterat flera områden där vi ser politiska lösningar och visioner i miljöarbetet. Avslutningsvis vill vi trycka på den förenande tanken i vårt program. I vår miljöpolitik lägger vi det största ansvaret för koordineringen och genomförandet av miljöarbetet på den offentliga sektorn. På så vis blir det lätt att göra rätt även för den enskilda västeråsaren. Att åka kollektivt till exempel. Genom kommunens miljömål och strategiska miljöarbete tillsammans med västeråsarnas miljöval påverkas företagen att ställa om till klimatsmarta lösningar. Det är tillsammans vi kan skapa en stad som möter framtiden väl.

NU VÄNDER VI UTVECKLINGEN I VÄSTERÅS

- ✓ **Sänk priset på bussen**
- ✓ **Utbyggd kollektivtrafik**
- ✓ **Bättre cykelbanor**
- ✓ **Västerås ska ta täten
i klimatomställningen**
- ✓ **Bygg klimatsmart**

